धादिङ जिल्लाबाट प्रकाशित पहिलो दैनिक जि. प्र. का. दर्ता नं. ०६/०६१/०६२ जि. हु. का. दर्ता नं. ०६/०६९/७०

प्रत्यूष
National Daily राष्ट्रिय दैनिक

ग्राहक बन्नु परेमा
पत्रिका नियमित नआएमा
ठेगाना परिवर्तन भएमा वा अन्य कुनै
गुनासो भएमा कल गर्नु पर्दैन ।

९८५११२०८५०
भाईवरमा SMS मात्र गर्नुहोस्
“हामी यता बाट कल गर्छौं”

स्क्यान गर्नुहोस्
ई-पेपर हेर्नका लागि

वर्ष २३, अङ्क ५७ ◆ २०८३ भदौ २८ आइतबार ◆ Sunday, September 13, 2026 ◆ ने सं ११४६ ◆ धादिङ ◆ Pratyus National Daily ◆ पृष्ठ ४◆ मूल्य रु. ५/-

भदौको करदाता प्रोत्साहन उपहार कार्यक्रम असोजमा घोषणा गरिने

❑ *प्रत्यूष समाचारदाता*

काठमाडौँ। रसुवाको भोटेकोशीमा गएको बाढीका कारण स्थगन गरिएको भदौ महिनाको करदाता प्रोत्साहन उपहार घोषणा आगामी असोज १ गते हुने भएको छ।

आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशक डा भीष्म कुमार भुसालले भदौ महिनाको पुरस्कार घोषणा यही असोज १ गते गरिने जानकारी दिनुभयो। करदातालाई बिल लिन र कर तिर्ने प्रणालीमा अभ्यस्त गराउन नयाँ आर्थिक वर्षको बजेटमार्फत उक्त उपहार कार्यक्रम घोषणा गरिएको थियो।

साउन १ गतेदेखि सञ्चालनमा आएको उक्त प्रोत्साहन कार्यक्रम अन्तर्गत यही भदौ १६ गते हुने भनिएको पुरस्कार घोषणा भोटेकोशी बाढीका कारण देशमा विपद् आएपछि स्थगन गरिएको थियो।

महानिर्देशक भुसालले पहिलो चरणमा भदौ १ देखि १५ गतेसम्म बिल-बिजक लिएर विभागको पोर्टलमा दर्ता गराएका तथा अनलाइनमार्फत वस्तु खरिद गरेका उपभोक्तामध्येबाट हरेक दिनको एक जनाका दरले १५ जनालाई एक लाख ३३ हजार ३३४ रूपैयाँका दरले विजेता छनोट गरिने बताउनुभयो।

भदौ १ देखि १५ सम्म कारोबारमा संलग्न उपभोक्ता मध्येबाट एक जनालाई रु १० लाख रूपैयाँ राशिको करदाता बम्पर प्रोत्साहन पुरस्कारका लागि छनोट गरिनेछ।

त्यसपछि दोस्रो चरणमा, भदौ १६ देखि ३१ गतेसम्मका १६ दिनका लागि १६ जनालाई रु एक लाख ३३ हजार ३३४ पुरस्कारका लागि छनोट गरिने विभागले जनाएको छ। भदौ महिनाको दोस्रो १६ दिनका उपभोक्तामध्येबाट एक जना रु १० लाख राशिको बम्पर विजेता छनोट हुनेछन्।

असोज १ गते भदौ महिनाका रु एक लाख ३३ हजार ३३४ का ३१ जना विजेता र रु १०-१० लाखका दुई जना बम्पर विजेता गरी जम्मा ३३ जनालाई करदाता प्रोत्साहन पुरस्कार प्रदान गरिनेछ।

भोटेकोशी बाढी : शव पहिचानमा प्रहरीका तीन उपाय

❑ *प्रत्यूष समाचारदाता*

काठमाडौँ। भोटेकोशी बाढीमा मृत्यु भएका व्यक्तिको शव पहिचानका लागि सङ्कलित नमुनाका आधारमा अहिले विधिविज्ञान प्रयोगशालामा धमाधम डिएनएन परीक्षण भइरहेको छ।

नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय विधिविज्ञान प्रयोगशाला र खुमलटारस्थित नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा-प्रतिष्ठान (नास्ट)को प्रयोग-शालामा डिएनए परीक्षण भइरहेको केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता अविनारायण काफ्लेले राससलाई जानकारी दिनुभयो। शव पहिचानका लागि सङ्कलित डिएनए नमुनामा कुनै त्रुटि नहुने गरी सुक्ष्म रूपमा परीक्षण कार्य अघि बढाइएको छ। नेपाल प्रहरीको विशेषज्ञ टोलीलाई सघाउन भारत, चीन, दक्षिण कोरिया र सिङ्गापुरका विज्ञ नेपाल आएका छन्। प्रहरीको विधिविज्ञान प्रयोगशालामा भारतीय र कोरियाली तथा खुमलटारस्थित प्रयोगशालामा भारतीय र चिनियाँ टोलीले सघाइरहेका छन्। डिएनए परीक्षणका लागि चार वटा मेसिन सञ्चालन गरिएको छ। सो मेसिनले आवश्यक तयारी पश्चात ९० मिनेटमा एउटा नतिजा निकाल्छ। अर्को नमुनाको परीक्षणका लागि सो मेसिनलाई पूर्ण रूपमा निर्मलीकरण गर्नुपर्ने हुन्छ।

मृतकको हड्डी र दाँतबाट डिएनए परीक्षण गर्दा चार दिनसम्म लाग्ने विशेषज्ञ चिकित्सकको भनाइ छ। दाँत र हड्डीबाट डिएनए निकाल्दा ती अङ्गलाई धुलो बनाइन्छ। धुलोलाई विशेष केमिकलमा राखेर ७२ घण्टापछि मात्रै प्रक्रियामा लगिन्छ। शनिबार अपराह्नसम्म फेला परेका शवको पहिचानका लागि डिएनए नमुना सङ्कलनदेखि आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी एक हजार २३० वटा शव माटोमुनि व्यवस्थापन गरिएको छ। शव पहिचानका लागि मृतकका एक हजार २८६ र आफन्तका एक हजार ७७९ गरी कुल तीन हजार ६५ वटा डिएनए नमुना सङ्कलन गरिएको छ। प्रहरीको प्रयोगशालाको वार्षिक ४०० डिएनए परीक्षण गर्ने क्षमता छ। अहिले दैनिक २५-३० वटा नमुनाको परीक्षण भइरहेको प्रहरी नायब महानिरीक्षक काफ्लेले जानकारी दिनुभयो। प्रहरीले भदौ १३ गतेदेखि डिएनएको नमुना सङ्कलन गरिरहेको छ। हालसम्म करिब ४०० बढी नमुनाको डिएनए परीक्षण गरिएको छ।

कतिपय नमुनाको पुनः परीक्षण गर्नुपर्ने अवस्था आउने विज्ञको भनाइ छ। हड्डी र दाँतको करिब ३० प्रतिशत नतिजा दोहोर्याउनुपर्ने हुनसक्ने बताइन्छ। फेला परेका शवको नमुनाबाट जतिसक्दो डिएनएन परीक्षण गर्नेगरी काम भइरहेको प्रवक्ता काफ्लेले बताउनु भयो। डिएनए परीक्षणलाई तीव्र बनाउन बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौँडामा पनि प्रयोगशाला सञ्चालनमा ल्याउने तयारी गरिएको छ।

“हेटौँडास्थित प्रदेश प्रहरी कार्यालयमा पनि चाँडोभन्दा चाँडो अर्को प्रयोगशाला सञ्चालन गर्दैछौँ, मेसिन ल्याइसकेका छौँ, ‘सेटअप’ भइरहेको छ, एक हप्ताभित्र सञ्चालनमा आउँछ”, उहाँले भन्नुभयो। भोटेकोशी विपद्पछिको खोज, उद्धार, शव पहिचान र व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखी प्रहरी महानिरीक्षक दानबहादुर कार्कीले पहल (बाँकी पृष्ठ ३ मा)

संविधानको रक्षार्थ परिवर्तनकारी शक्ति एक हुनुको विकल्प छैनः नेपाल

वीरगञ्ज। नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा) का सहसंयोजक माधव कुमार नेपालले संविधानको रक्षाका लागि परिवर्तनकारी शक्तिहरूबीच एकता हुनुपर्नेमा जोड दिनुभएको छ।

शनिबार (हिजो) वीरगञ्जमा भएको पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममा उहाँले ठूलो सङ्घर्ष र बलिदानबाट प्राप्त मौलिक हक, लोकतन्त्र, सङ्घीयता, समावेशिता लगायत प्राप्त संवैधानिक अधिकार संरक्षण गर्दै नागरिकका हक पूर्ण कार्यान्वयनका लागि पनि परिवर्तनकारी शक्तिबीचको कार्यगत एकताको आवश्यकता औँल्याउनुभयो।

सहसंयोजक नेपालले भन्नुभयो, “संविधान सामान्य परिवर्तनबाट आएको होइन, अहिलेको संविधानको रक्षा गर्न राजनीतिक दलबीच एकता, सहकार्य र समन्वय आवश्यक छ।

जनतालाई सुशासन सहितको सेवा प्रवाहमा सबै एक भई अगाडि बढ्नुको विकल्प छैन।” उहाँले आदिवासी महिला, जनजाति, मधेसी, दलित, मुस्लिम, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएको क्षेत्रलगायत सिमान्तृकत समुदायको संवैधानिक अधिकार संरक्षण गर्नु हामी सबैको दायित्व हो भन्नुभयो। पूर्वप्रधानमन्त्रीसमेत रहनुभएका सहसंयोजक वर्तमान सरकारप्रति जनताको तीव्र आकाङ्क्षा भएकाले जनताको चाहनाअनुसार काम गर्नुपर्ने धारणा राख्नुभयो। यही भदौ १० गतेको भोटेकोशी बाढीपछि बेपत्ताको खोजी र उद्धारमा सरकारले थप तीव्रता दिनुपर्ने उहाँको भनाइ छ। नेपालले भन्नुभयो, “देश अहिले विपत्मा छ, हिमाली बाडीका कारण ठूलो जनधनीको क्षति भएको छ। खोजी कार्यमा सरकारले उपलब्ध स्रोत साधन, विभिन्न सङ्घसंस्था तथा राजनीतिक दललाई पनि उद्धार र राहतमा खटाउन सक्नुपर्छ।” उहाँले गत भदौ २३ र २४ गते भएको जेनजी आन्दोलनका क्रममा भएको घटनाका सम्बन्धमा निष्पक्ष छानबिन गर्नुपर्ने माग पनि गर्नुभयो।

बाढीले बगाएका गरगहनासहित धादिङमा एक पक्राउ

❑ *प्रत्यूष समाचारदाता*

धादिङबेशी। भोटेकोशी-त्रिशूली नदीमा गएको बाढीले बगाएर ल्याएका गरगहना फेला पारी सम्बन्धित व्यक्तिलाई जानकारी नदिई राखेको आरोपमा प्रहरीले धादिङबाट एक जनालाई पक्राउ गरेको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय धादिङका प्रवक्ता तथा सूचना अधिकारी प्रहरी नायब उपरीक्षक प्रकाश दाहालका अनुसार गजुरी गाउँपालिका-६ बन्छेटारका अन्दाजी ३५ वर्षीय रामबहादुर तामाङलाई गरगहनासहित नियन्त्रणमा लिइएको हो। गत भदौ १० गते रसुवाको भोटेकोशी हुँदै त्रिशूली नदीमा आएको बाढीले नुवाकोटको विदुर नगरपालिका-१ त्रिशूली बजारका लीलाबहादुर बोगटीको घर बगाएको थियो। सोही क्रममा बगाएर ल्याएका गरगहना तामाङले भदौ ११ गते फेला पारी कसैलाई जानकारी नदिई आफ्नो घरमा राखेको भन्ने जानकारी बोगटीले अन्य व्यक्तिबाट थाहा पाएपछि प्रहरीलाई खबर गरेका थिए। त्यसपछि अस्थायी प्रहरी पोष्ट आदमघाटबाट खटिएको प्रहरी टोलीले तामाङलाई नियन्त्रणमा लिएको थियो। प्रहरीले सुन जस्तो देखिने पहेँलो धातुका बाला तीन टुक्रा, दुई थान झुम्का, दुई थान सिक्री, दुई थान औँठी, रातो पोतेमा जडित दुई थान मङ्गलसूत्र तथा चाँदीजस्तो देखिने सेतो धातुका दुई जोर पाउजु बरामद गरेको छ।

तामाङमाथि चोरीसम्बन्धी कसुरमा इलाका प्रहरी कार्यालय गजुरीबाट थप अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय धादिङले जनाएको छ।

युएईलाई हराउँदै नेपाल एसिया कपमा छनोट

❑ *प्रत्यूष समाचारदाता*

काठमाडौँ। तेस्रो संस्करणको एसिसी प्रिमियर कप एकदिवसीय प्रतियो-गिताको उपाधि नेपाली पुरुष राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीले जितेको छ। शनिबार मलेसियामा सम्पन्न फाइनल खेलमा युनाइटेड अरब इमिरेट्स (युएई) लाई ४४ रनले हराउँदै नेपालले दोस्रोपटक प्रिमियर कपको उपाधि जितेको हो।

योसँगै नेपाली टोली सन् २०२७ मा बङ्गलादेशमा आयोजना हुने एकदिवसीय एसिया कपमा छनोट भएको छ। नेपालले दोस्रोपटक एसिया कपमा स्थान बनाएको हो। नेपालले यसअघि सन् २०२३ मा युएईलाई नै हराएर एसिया कपमा स्थान बनाएको थियो। गत संस्करणको विजेता बनेको युएई भने एसिया कप २०२७ मा स्थान बनाउन वञ्चित भयो। फाइनल खेलमा नेपालले दिएको ३१४ रनको लक्ष्य पछ्याएको युएई ४९ दशमलव एक ओभरमा २६९ रनमा अलआउट भयो। उसका लागि राहुल चोपराले १०५ बलमा तीन चौका र चार छक्कासहित अविजित १०० रनको पारी खेले पनि जितका लागि पर्याप्त भएन।

यस्तै सोयब खानले ५२, तानिस सुरीले ४२, हरप्रीत सिंहले ३३ र खुजैमा तनवीरले १५ रन जोडे। नेपालका लागि बलिङतर्फ करण केसीले तीन, ललितनारायण राजवंशीले दुई, कप्तान सन्दीप लामिछाने, दीपेन्द्रसिंह ऐरी, रोहितकुमार पौडेल र गुलशनकुमार झाले एक/एक विकेट लिए।

त्यसअघि मलेसियाको क्वालालाम्पुरस्थित बायुमास ओभलको मैदानमा टस जितेर पहिला ब्याटिङ गरेको नेपालले निर्धारित ५० ओभरमा नौ विकेट गुमाएर ३१३ रन बनाएको थियो। नेपालका लागि ओपनर तथा विकेटकिपर आसिफ शेखले शतकीय

इनिङ खेले। उनले १०६ बलमा आठ चौका र चार छक्कासहित १०२ रनको इनिङ खेलेका हुन्।

एकदिवसीय अन्तरराष्ट्रिय क्रिकेटमा आसिफको यो दोस्रो शतक हो। यस्तै, आज गुलशनकुमार झाले अर्धशतकीय पारी खेले। उनले ३८ बलमा चार छक्का र तीन चौकाको मद्दतमा ५२ रनको पारी खेलेका हुन्। एकदिवसीय अन्तरराष्ट्रिय मा गुलशनको यो छैटौँ अर्धशतक हो। यस्तै, अर्जुन कुमालले ४३, रोहितकुमार पौडेलले ४०, दीपेन्द्रसिंह ऐरीले १८, बसिर अहमदले अविजित १५ र ईशान पाण्डेले १३ रन जोडे। युएईका लागि बलिङमा इब्रार अहमदले चार, खुजैमा तनवीरले दुई तथा हैदर अली, अबीद उस्मानीले एक/एक एक विकेट लिएका थिए। योसँगै नेपाली टोली सन् २०२७ मा बङ्गलादेशमा आयोजना हुने एकदिवसीय एसिया कपमा छनोट भएको छ। नेपालले दोस्रोपटक एसिया कपमा स्थान बनाएको हो। नेपालले यसअघि सन् २०२३ मा युएईलाई नै हराएर एसिया कपमा स्थान बनाएको थियो।

सम्पादकीय ....

सन्दर्भ जलवायु परिवर्तनको

नेपालमा गत भदौ १० गते तिब्बतबाट बग्ने ल्हेन्दे नदीमा आएको विनाशकारी बाढीले उत्तरी नेपालको भोटेकोशी क्षेत्रलाई गम्भीर रूपमा प्रभावित बनायो । टिमुरे, स्याफ्रुबेंसी, त्रिशूली, देवीघाट, धादिङलगायतका क्षेत्रमा ठूलो जनधनको क्षति भयो ।

हजारौं मानिसले ज्यान गुमाएका विवरण सार्वजनिक भएका छन् भने धेरै मानिस अझै बेपत्ता छन् । भौतिक संरचना ध्वस्त भएका छन् । खर्बौं रुपैयाँको क्षति भएको अनुमान गरिएको छ । नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी तथा विदेशी विज्ञसहितका टोलीले खोज तथा उद्धार कार्य जारी राखेका छन् ।

नेपालले यस्ता घटनालाई 'प्राकृतिक प्रकोप' का रूपमा मात्र हेर्नु पर्याप्त हुँदैन । यसलाई जलवायु जोखिम, हिमाली क्षेत्रको संवेदनशीलता र अन्तर्राष्ट्रिय जलवायु न्यायको दृष्टिकोणबाट पनि बुझ्नुपर्छ । हामीलाई राहत होइन, जलवायु न्याय चाहिन्छ । कुनै पनि विपत्ति जलवायु परिवर्तनकै प्रत्यक्ष परिणाम हो भनेर दाबी गर्न वैज्ञानिक र वस्तुनिष्ठ प्रमाण आवश्यक हुन्छ । त्यसैले अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसँग सहयोग माग्दा नेपालले क्षतिको वास्तविक विवरण प्रस्तुत गर्नुपर्छ र जलवायु जोखिमको वैज्ञानिक अध्ययन गर्नुपर्छ ।

नेपालको न्यून उत्सर्जन र ऐतिहासिक योगदानलाई पनि स्पष्ट रूपमा देखाउन सक्नुपर्छ । पुनर्निर्माणका लागि कति स्रोत आवश्यक छ भन्ने यथार्थ विवरण पनि उत्तिकै महत्त्वपूर्ण हुन्छ । क्षतिपूर्तिको विषय अझ जटिल छ । नेपालले जलवायुजन्य क्षति र नोक्सानीका आधारमा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग माग्न सक्छ । तर, कुनै विपत्ति भएपछि स्वतः वा कानुनी रूपमा निश्चित रकम क्षतिपूर्ति पाउने व्यवस्था छैन ।

धेरै विकासशील देशले जलवायुजन्य क्षति र नोक्सानीलाई जलवायु न्यायसँग जोडेर हेर्छन् । ठूलो मात्रामा प्रदूषण गर्ने देशहरूले बढी जिम्मेवारी लिनुपर्छ भन्ने उनीहरूको तर्क छ ।

'कोप-२७' र 'कोप-२८' का निर्णयहरूले जलवायुजन्य क्षति तथा नोक्सानी सम्बोधन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय व्यवस्था र कोष स्थापना गर्ने आधार तयार गरेका छन् । यस्ता संयन्त्रको उद्देश्य विशेष रूपमा जोखिममा रहेका विकासशील देशलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु हो । तर, यसको अर्थ प्रत्येक प्राकृतिक विपत्तिपछि कुनै विकसित देशले व्यक्तिगत रूपमा अनिवार्य क्षतिपूर्ति तिर्नैपर्छ भन्ने होइन । नेपालले आफ्नो क्षति प्रमाणित गर्नुपर्छ, वैज्ञानिक आधार प्रस्तुत गर्नुपर्छ र त्यसपछि राष्ट्रिय, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय तथा अन्य अन्तर्राष्ट्रिय संयन्त्रमार्फत स्रोतका लागि पहल गर्न सक्छ । विपत्ति भयो भन्दैमा निश्चित रकम स्वतः प्राप्त हुँदैन । सहायता प्राप्त गर्ने प्रक्रिया कोषको उपलब्धता, पहुँचका मापदण्ड, प्रमाणीकरण, परियोजना तथा संस्थागत प्रक्रियामा निर्भर हुन्छ । नेपालजस्तो कम उत्सर्जन गर्ने तर उच्च जोखिममा रहेको देशका लागि यही नै सबैभन्दा ठूलो चुनौती हो । हामीले सङ्कट सिर्जना गरेका छैनौं, तर सङ्कटको ठूलो मूल्य चुकाइरहेका छौं । नेपालको माग 'सहयोग' का लागि हुनु हुँदैन; त्यो वैज्ञानिक प्रमाण, वास्तविक क्षति र जलवायु न्यायको बलियो आधारमा उठ्नुपर्छ ।

पाठक वर्गमा अनुरोध

धादिङ जिल्लाबाट प्रकाशन हुँदै आएको धादिङ जिल्लाको पहिलो राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका **"प्रत्यूष राष्ट्रिय दैनिक** तपाईंलाई कस्तो लाग्दैछ ? तपाईहरुको सल्लाह, सुझावको लागि अपेक्षा गर्दछौं । तपाईहरुको लेख, रचना,प्रकाशन गर्नुपर्ने सूचना तथा विज्ञापन भए हामीलाई इमेल मार्फत पठाउन सक्नु हुनेछ । तपाईंहरुले पठाउनुभएको लेख रचनालाई प्राथमिकताको साथ प्रकाशन गर्नेछौं ।

प्रत्यूष National Daily राष्ट्रिय दैनिक
नीलकण्ठ -३, धादिङबेसी,
फोन ०१०-५२१४३०,९८५११२०८५०
Email : pratyushdainik@gmail.com

जोखिम पहिचान, पूर्वसूचना, सुरक्षित निर्माण र पूर्वतयारीलाई प्राथमिकता

अशोक घिमिरे

बनेपा । काभ्रेपलाञ्चोकले विपद्पछि उद्धार र राहतमा केन्द्रित हुने अभ्यास परिवर्तन गर्दै जोखिम पहिचान, पूर्वसूचना, सुरक्षित निर्माण र पूर्वतयारीलाई प्राथमिकता दिन थालेको छ ।

गत विपद्का घटनाबाट जनधनको क्षति बेहोर्दै आएको यस जिल्लामा पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षमा १४ हजारभन्दा बढी विपद्का घटना भएका छन् ।

बाढी, पहिरो, आगलागी, चट्याङ, करेन्ट लाग्ने, महामारी तथा जनावरको आक्रमणदेखि लडेर मृत्यु हुने लगायत घटनाबाट जनधनको क्षति बेहोर्दै आएको यस जिल्लाले पूर्वतयारीका क्रियाकलाप लाई प्राथमिकतामा दिएको हो ।

भौगोलिक विविधता र जटिल भू-बनोटका कारण विपद्को जोखिममा रहेको जिल्लामा विगतका घटनाबाट प्राप्त अनुभव का आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले जोखिमयुक्त बस्तीको पहिचान तथा रेखाङ्कन, प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि, राहत तथा पुनःस्थापना र दीर्घकालीन जोखिम न्यूनीकरणका योजना अघि बढाएको हो । जिल्ला प्रशासन कार्यालयका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८०/८१ देखि २०८२/०८३ सम्म जिल्लामा १४ हजार ३०४ वटा विपद्का घटना दर्ता भएका छन् । आव २०८०/८१ मा ३७९, २०८१/०८२ मा १३ हजार ८७३ र २०८२/८३ मा १६२ वटा घटना भएका थिए । आव २०८०/८१ मा २३५ आगलागी र ८७ बाढी, पहिरोसहित ३७९ घटना भएका थिए । विपद्का कारण १७ जनाको मृत्यु र १५ जना घाइते भएका थिए ।

आव २०८१/८२ भने जिल्लाका लागि विपद्का दृष्टिले निकै क्षतिको वर्ष रह्यो । उक्त वर्ष १३ हजार ८७३ घटना दर्ता भएकामा १३ हजार ७०८ बाढी, पहिरो र ११६ आगलागीका थिए । विपद्मा परी ९१ जनाको मृत्यु, ११३ घाइते र आठ जना बेपत्ता भएका थिए । आठ हजार ९०८ घर तथा गोठमा क्षति पुगेको थियो भने दुई हजार ७१० चौपायाको क्षति भएको थियो ।

आव २०८२/८३ मा बाढी-पहिरोका ९९ र आगलागीका २९ सहित १६२ घटना भएका थिए । ती घटनामा १३ जनाको मृत्यु र १२ जना घाइते भएका थिए । चालु आवको सुरुआतमै जिल्लाले विपद्को अर्को पीडादायी अवस्था सामना गरिरहेको छ । यही भदौ १० गते रसुवाको भोटेकोशीमा गएको बाढीपछि रोजगारी तथा भ्रमणका क्रममा त्यहाँ पुगेका काभ्रेका नागरिक अझै बेपत्ता छन् । जिल्ला प्रशासन कार्यालयका अनुसार ६५ जनामध्ये २४ जना सकुशल परिवारको सम्पर्कमा आएका र एक जनाको शव परिवारले बुझेका छन् भने ४० जना अझै सम्पर्कविहीन छन् । त्यस्तै, चालु आवको साउनमा रोशी खोलामा बगेर एक जनाको मृत्यु भएको थियो भने भुम्लु र धुलिखेलमा करेन्ट लागेर दुई जनाको ज्यान गएको थियो ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले १३ वटै स्थानीय तहको विपद् जोखिमको वर्गीकरण तथा रेखाङ्कन गरेको छ ।

समग्र सङ्कटासन्नताका आधारमा पाँचखाल, बनेपा, धुलिखेल, नमोबुद्ध, पनौती, महाभारत र खानीखोला गरी सात पालिका उच्च जोखिममा छन् भने मण्डनदेउपुर, भुम्लु, रोशी, बेथानचोक, तेमाल र चौंरीदेउराली मध्यम जोखिममा छन् । विषयगत रूपमा मण्डनदेउपुर, भुम्लु, रोशी, बेथानचोक, महाभारत, तेमाल, खानीखोला र चौंरीदेउराली पहिरोको उच्च जोखिममा छन् ।

पाँचखाल, बनेपा, नमोबुद्ध, पनौती, महाभारत र खानीखोलामा बाढीको जोखिम उच्च रहेको छ । रोशी खोला, इन्द्रावती, सुनकोशी तथा पुण्यमाता करिडोर लगायतका आसपासका बस्ती बाढी तथा नदी कटानको जोखिममा रहेका छन् । पहिरो र भूकम्पीय दृष्टिले भने १३ वटै स्थानीय तह जोखिममा छन् ।

जोखिमयुक्त क्षेत्रहरुको पहिचानसँगै अतिजोखिमयुक्त बस्तीको नियमित अनुगमन तथा जोखिम नक्साङ्कन गर्ने, पूर्वसूचना प्रणाली प्रभावकारी बनाउने, स्थानीय तहसँग समन्वय गरी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने योजना अघि बढाइएको छ । जोखिम नक्साङ्कनलाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण, खोज तथा उद्धार सामग्री र जनशक्ति समयमै परिचालन गर्नसमेत उपयोग गरिनेछ ।

जोखिमयुक्त क्षेत्रको पहिचान सँगै प्राविधिक टोलीले विस्तृत क्षति आकलन गरी भौगोलिक अवस्थिति, तस्बिर तथा प्रमाणीकरणसहितका विवरण डिजिटल 'विपद् पोर्टल' मा समावेश गरेको छ । यसबाट क्षतिको विवरण सङ्कलन, लाभग्राही पहिचान तथा राहत र पुनः स्थापनाका कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने प्रमुख जिल्ला अधिकारी गोपालकुमार अधिकारीले जानकारी दिनुभयो ।

विपद्बाट प्रभावित परिवार को पुनःस्थापनाका लागि अस्थायी आवास अनुदान वितरण भइरहेको छ । पहिलो किस्ताबापत तीन हजार १६५ लाभग्राहीलाई रु सात करोड ९१ लाख २५ हजार र दोस्रो किस्ताबापत एक हजार ६६० लाभग्राहीलाई रु चार करोड १५ लाख गरी हालसम्म रु १२ करोड छ लाख २५ हजार निकासा भइसकेको छ ।

पूर्ण क्षति भएका निजी आवासको स्थायी निर्माणका लागि प्रतिपरिवार रु चार लाख अनुदान उपलब्ध गराउने प्रक्रियाअन्तर्गत रोशी गाउँपालिकाका २३९, बेथानचोक गाउँपालिकाका २५२ र मण्डनदेउपुर नगरपालिकाका ५२ परिवारलाई लाभग्राहीका रूपमा सिफारिस गरिएको छ । उनीहरूको सम्झौता, विवरण रुजु तथा अनुदान हस्तान्तरणको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ ।

अन्य विपद्को क्षति न्यूनीकरणतर्फ पनि काम भइरहेको छ । चालु आवमा बर्डफ्लुबाट प्रभावित २० वटा कृषि फार्मलाई रु चार करोड ९४ लाख ९८ हजार ७६६ रूपैयाँ ५० पैसा राहत तथा क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराइएको छ भने थप १० फार्मको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ ।

विपद् प्रतिकार्यका लागि १३ वटा स्थानीय तहको विपद् कोषमा कुल रु चार करोड १६ लाख ६२ हजार १३७ रूपैयाँ ३२ पैसा मौज्दात रहेको छ । जिल्ला विपद् कोषमा रु ७४ लाख १३ हजार ६५१ र प्रदेश विपद् कोषमा रु १० लाख ४७ हजार ७९० मौज्दात रहेको छ । आपतकालीन उद्धार तथा प्रतिकार्यका लागि जिल्लामा ११ वटा विषयगत क्लस्टर गठन गरिएको छ । खोज तथा उद्धार, पूर्वाधार, खाद्य तथा कृषि, आश्रयस्थल, स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाइ, बजार अनुगमन, पोषण, वातावरण र सामाजिक संरक्षण लगायत क्षेत्रमा सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखलाई जिम्मेवारी दिइएको छ ।

खोज तथा उद्धारका लागि नेपाली सेनाका ४१, नेपाल प्रहरीका ८० र सशस्त्र प्रहरी बलका ५८ जना तालिमप्राप्त सुरक्षाकर्मीलाई आवश्यकताअनुसार परिचालन गर्न सकिने गरी तयारी अवस्थामा राखिएको छ । तेह्रवटै स्थानीय तहमा नेपाल रेडक्रसका ३५ जना प्रतिनिधिसहित स्थानीय युवा स्वयंसेवकलाई आवश्यकताअनुसार परिचालन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् आउनुअघि नै जोखिम घटाउने रणनीतिअनुसार बाढी तथा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रमा पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने, सुरक्षित निर्माणलाई प्रोत्साहन गर्ने र जोखिमयुक्त क्षेत्रमा अनियन्त्रित बस्ती विस्तार रोक्ने योजना अघि सारेको जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख दीपककुमार गौतमले बताउनुभयो ।

उहाँका अनुसार सुरक्षित निर्माण मापदण्ड तथा भू-उपयोग नीतिको कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यका लागि आवधिक कार्यतालिका निर्माण गरिएको छ । साउनमा जोखिम पहिचान, असोजमा स्थानीय स्रोत तथा साधनको क्षमता र स्थिति नक्साङ्कन, मङ्सिरमा विपद् परिस्थिति विश्लेषण तथा स्थिति प्रतिवेदन तयार गर्ने र पुसमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना परिमार्जन गर्ने कार्यतालिका तय गरिएको छ । माघमा विपद् कोष स्थापना, फागुनमा विपद् पूर्वतयारी तथा कोष परिचालन कार्यविधि र चैतमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसम्बन्धी कार्य अघि बढाइनेछ । हाल स्वयंसेवक, विपद् उद्धार समूह तथा आवश्यक सामग्री तयारी अवस्थामा राखिएको छ ।

वर्षा हुनासाथ नदी तटीय क्षेत्रका नागरिकलाई सूचना प्रवाह गर्ने तथा सम्भावित जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै रातिको समयमा जोखिम हुनसक्ने बिपी राजमार्गमा सवारी आवागमन रोक्नेलगायत कार्य सञ्चालन हुँदै आएको गौतमले बताउनुभयो ।

गत विपद्का घटनाबाट जनधनको क्षति बेहोर्दै आएको यस जिल्लामा पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षमा १४ हजारभन्दा बढी विपद्का घटना भएका छन् ।

स्थानीय विपद् प्रतिकार्य, पूर्वसूचना, राहत तथा पुनः स्थापनासम्मका सबै उपसमूहलाई मनसुन अवधिमा मात्र नभई सदैव तयारी अवस्थामा राख्ने निर्णय गरिएको छ । विपद् परेपछि सम्बन्धित निकायले समन्वय गरी तत्काल काममा लाग्ने तथा क्षतिग्रस्त विद्युत्, खानेपानी, सडकलगायतका संरचना पुनः सञ्चालनका लागि सम्बन्धित निकायले स्वतः मर्मत तथा सञ्चालनको काम अघि बढाउने निर्णय २०८३ साउन १५ गतेको बैठकले गरेको प्रजिअ अधिकारीले बताउनुभयो । "तत्कालको क्षतिले नागरिकको जीवनलाई पुरानै अवस्थामा फर्काउन सम्बन्धित निकायबीच समन्वय आवश्यक छ । विपद् प्रतिकार्य र क्षति न्यूनीकरणका लागि सबैले आ-आफ्नो ठाउँबाट काम गर्ने विश्वास लिएका छौं", उहाँले भन्नुभयो ।

भौगोलिक विकटता, सडक अवरोध, सञ्चार सम्पर्क विच्छेद, सीमित स्रोत तथा साधन, रात्रिकालीन उद्धारको चुनौती र आपत्कालीन बजेटको अभावलाई विपद् प्रतिकार्यका प्रमुख चुनौतीका रूपमा लिइएको छ । विशेषगरी दुर्गम तथा पहाडी क्षेत्रमा विपद्का बेला उद्धार टोली समयमै पुग्न नसक्दा प्रतिकार्यमा कठिनाइ हुने गरेको छ । यस्ता चुनौतीका बाबजुद सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय सरकार, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, गैरसरकारी संस्था तथा समुदायबीचको समन्वयमार्फत सुरक्षित पूर्वाधार निर्माण, जोखिमयुक्त बस्तीको पहिचान, पूर्वसूचना प्रणाली र समुदायस्तरको तयारीलाई अघि बढाइएको छ ।

विगतका विपद्बाट बेहोरे को ठूलो मानवीय तथा भौतिक क्षतिबाट पाठ सिक्दै अब विपद् आएपछि उद्धार गर्नेभन्दा विपद् आउनुअघि नै जोखिम घटाउनेतर्फ जिल्लाको रणनीति केन्द्रित हुन थालेको छ ।

भूकम्पपछि लोमान्थाङमा स्थानीय र विद्यार्थी त्रिपालमुनिको बास

मुस्ताङ। यही भदौ २३ गते रातिको भूकम्पपछि उपल्लो मुस्ताङको लोमान्थाङ गाउँपालिका स्थानीय, शिक्षक र विद्यार्थी त्रिपालमुनि रात कटान बाध्य भएका छन् । लोमान्थाङ केन्द्रविन्दु भएर गएको पाँच दशलव तीन म्याग्निच्युडको भूकम्पको धक्काले लोमान्थाङका ८० प्रतिशत घर चर्किएका छन् ।

लोमान्थाङको दिव्यदीप स्कुलको विद्यार्थी छात्रावासको भवन तथा शिक्षक आवास पनि भूकम्पले चर्किएपछि बस्नै नमिल्ने भएको हो । लोमान्थाङ गाउँपालिकामा भूकम्पले सामान्य क्षति पुर्याए पनि पालिकाका अन्य चार वडामा स्थानीयका अधिकांश घर बस्नै नमिल्ने गरी मध्यम तथा पूर्ण रूपमा क्षति भएका गाउँपालिका कार्यालय ले जनाएको छ ।

गाउँपालिकाका अध्यक्ष टसीनर्बु गुरुङले भदौ २३ गते रातिको भूकम्पले पालिकाभित्रका स्थानीयका ढुङ्गा र माटोले निर्मित ८० प्रतिशत घरमा क्षति पुगेको बताउनुभयो । भूकम्पले अधिकांश घरहरू चर्किएका छन् भने करिब ६० घर बस्नै नमिल्ने गरी क्षतिग्रस्त भएको छन् । अध्यक्ष गुरुङले भूकम्पपछि पनि पटकपटक पराकम्पनको असर परिरहेको जनाउनुभयो । भूकम्पले स्थानीयका घर र विद्यालय चकिनुका साथै मानवीय क्षति नभए पनि जोखिम भने बढेको उहाँले बताउनुभयो । जोखिम अझै कायम रहेकाले क्षति भएका घरका स्थानीय, विद्यालयका शिक्षक तथा विद्यार्थी खुल्लाचौरमा त्रिपाल टाँगेर बस्न बाध्य भएका उहाँले जानकारी दिनुभयो । भूकम्प प्रभावित स्थानीय र विद्यालयका लागि वैकल्पिक रूपमा स्थानीयस्तरबाटै आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको बताउँदै पालिका स्वयं पनि त्रिपाल खरिद गर्ने प्रक्रियामा रहेको अध्यक्ष गुरुङले जानकारी दिनुभयो । गाउँपालिकाले भूकम्पको क्षति लगत सङ्कलन गरिरहेकाले पूर्ण क्षतिको विवरण आउन केही समय लाग्ने जनाइएको छ । भूकम्पले सबैभन्दा क्षति लोमान्थाङ-३ फुवा गाउँमा परेको छ । फुवामा करिब ५०० बढी घर बस्न नमिल्ने गरी पूर्ण रूपमा क्षतिग्रस्त भएका छन् । अन्य वडाहरूमा पनि भूकम्पको असरले अधिकांश घरहरू चकिएर धुजा परेका स्थानीय बताउँछन् । भूकम्प प्रभावित नागरिकले सरकारले भूकम्प पीडितका लागि पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माणमा सहयोग गर्नुपर्ने माग गरेका छन् । उक्त भूकम्पले विद्यालयको छात्रावास भवन, शिक्षक आवास र भण्डारणका भवनमा क्षति पुगेको दिव्यदीप माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक कमलेस कुमार त्रिपाठीले जानकारी दिनुभयो । विद्यालयको दुई तलाको ३४ कोठे ढुङ्गा र माटोले बनेका छात्राबासको अधिकांश भाग चर्किएका उहाँले उल्लेख गर्नुभयो ।

बुल्दी खोलामा एक करोडमा तटबन्धन निर्माण

दमौली । व्यास नगरपालिका-२ अन्तर्गत बुल्दी खोला आसपासका बस्तीलाई वर्षायाममा हुने डुबान तथा कटानबाट जोगाउन तटबन्धन निर्माणको काम तीव्र गतिमा अघि बढाइएको छ ।

बुल्दी खोलाको आसपासका बाघबजार, उत्तरशिला र पुल्चोक टोललगायतका क्षेत्र वर्षायाममा डुबान तथा कटानको जोखिममा पर्दै आएका छन् । खोलामा पानीको बहाव बढ्दा बस्ती तथा आसपासका संरचनामा समेत असर पुग्ने भएकाले जोखिमयुक्त स्थानको व्यवस्थापनका लागि तटबन्धन निर्माण थालिएको हो ।

सिँचाइ तथा जलस्रोत व्यवस्थापन आयोजनाअन्तर्गत चालु आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेटबाट तटबन्धन सुरु गरिएको वडासदस्य सुरेश वाग्लेले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार उक्त कार्यका लागि रु एक करोड तीन लाखको बोलपत्र गरिएको छ । बुल्दी खोलाको जोखिमयुक्त क्षेत्रमा आवश्यक संरचना निर्माण तथा व्यवस्थापन गरी वर्षायाममा हुने सम्भावित क्षति न्यूनीकरण गर्ने लक्ष्य राखिएको वाग्लेले बताउनुभयो । तटबन्धन निर्माणसँगै खोलाको किनार तथा जोखिमयुक्त क्षेत्रमा कटान नियन्त्रण हुने र आसपासका बस्तीमा डुबानको जोखिमसमेत कम हुने उहाँको भनाइ छ । विगतमा वर्षायाममा खोलाको बहाव बढ्दा प्रभावित हुने क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर काम अघि बढाइएको वाग्लेले बताउनुभयो ।

व्यास नगरपालिका-२ बाहेक व्यास नगरपालिका-१ का केही जोखिमयुक्त स्थानमा समेत तटबन्ध निर्माणको काम भइरहेको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँले जोखिमयुक्त क्षेत्रको पहिचान गरी आवश्यकताअनुसार तटबन्धन तथा अन्य संरचना निर्माणलाई प्रभावकारी रूपमा अघि बढाइने बताउनुभयो ।

सिक्टा सिँचाइः पाँच वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गर्ने तयारी

राँझा । बाँकेमा निर्माणाधीन राष्ट्रिय गौरवको सिक्टा सिँचाइ आयोजना आगामी पाँच वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी काम भइरहेको छ । सरकारले पाँच वर्षभित्र आयोजनाको काम सम्पन्न गर्न निर्देशन दिएअनुरुप पछिल्लो समय सिक्टा सिँचाइको काम द्रुत गतिमा भइरहेको आयोजनाका निर्देशक राजु आचार्यले बताउनुभयो ।

बजेट र जनशक्तिको अभाव नभए अबको पाँच वर्षभित्र पूर्वाधार निर्माणको सबै सकिने उहाँले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार हालसम्म आयोजनाको ५१ प्रतिशत निर्माणको भौतिक प्रगति भएको छ भने यो अवधिमा पूर्वाधार निर्माणतर्फ करिब रु २४ अर्ब खर्च भइसकेको छ । मर्मत सम्भारको काम नियमित रुपमा चल्ने भए पनि आयोजना निर्माणको बाँकी काम पाँच वर्षमा सक्ने गरी अहिले काम भइरहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा सुरु भएको यो आयोजनाअन्तर्गत बाँकेको राप्ती सोनारी गाउँपालिका अगैयास्थित राप्ती नदीमा तीन सय १७ मिटर क्षेत्रफलमा ब्यारेज निर्माण गरी ४२ हजार सात सय ६६ हेक्टर भूमिमा सिँचाइ सुविधा पुर्याउने लक्ष्य राखिएको छ । नेपाल सरकारको आफ्नै स्रोतबाट निर्माण सुरु गरिएको यो आयोजनाको पश्चिम मूल नहरबाट ३३ हजार सात सय ६६ हेक्टर र पूर्वी मूल नहरबाट करिब नौ हजार हेक्टर जग्गामा सिँचाइ सुविधा पुर्याउने लक्ष्य छ । हाल २५ हजार हेक्टर जमिनमा सिँचाइ सुविधा पुगेको आयोजना निर्देशक आचार्यले जानकारी दिनुभयो ।

विसं २०६४ मा स्वीकृत पहिलो गुरुयोजनाअनुसार रु१२ अर्ब ८० करोड लागतमा आव २०७०/७१ सम्पन्न आयोजनाको काम सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो । आयोजना निर्माणका क्रममा सरकारले थप नौ हजार हेक्टर क्षेत्रमा नहर बनाउने गरी पूर्वी मूल नहर निर्माणलगायत अन्य संरचना थप गरिएको थियो । आव २०७१/७२ मा संशोधित स्वीकृत गुरुयोजनाले रु २५ अर्ब दुई करोडमा २०७६/७७ सम्म आयोजना सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखेको थियो ।

संशोधित गुरुयोजनाको लक्ष्यअनुसार आव २०७६/७७ मा पनि आयोजनाले पूर्णता नपाएपछि पछिल्लो पटक २०७९ मा स्वीकृत गुरुयोजनाअनुसार आयोजनाको सम्पूर्ण काम रु ५२ अर्ब ८९ करोड लागतमा आर्थिक वर्ष २०८९/९० सम्म सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको सिक्टा सिँचाइ आयोजनाका सूचना अधिकारी मनोजकुमार साहले बताउनुभयो । उहाँका अनुसार आयोजनाको शाखा र प्रशाखा निर्माणको काम धमाधम भइरहेको छ । निर्माणका लागि थप ३० वटा बोलपत्र आह्वान भएको छ । आयोजनाअन्तर्गत ४५ किलोमिटर पश्चिम मूल नहर निर्माण भइसकेको छ । यो नहरका सिधनिया, अकलघरुवा र गुरुवागाउँ शाखा नहर पनि सम्पन्न हुने चरणमा छन् । डुडुवा शाखा नहर निर्माण भइरहेको छ ।

करिब १६ हजार हेक्टर जग्गामा सिँचाइ सुविधा पुर्याउने लक्ष्य राखिएको डुडुवा शाखा नहर निर्माण लामो समयसम्म अलपत्र परेको थियो ।

ठेकेदार कम्पनी ‘कोस्टल पप्पु जेभी’को विवाद र अदालतमा विचाराधीन मुद्दाका कारण अलपत्र परेको नहर निर्माण गत वर्ष विवाद सल्टाएर नयाँ ठेकेदारमार्फत अगाडि बढाइएको हो । पश्चिम मूल नहरअन्तर्गत अरू थुप्रै उपशाखा र प्रशाखा नहर बनाउन बोलपत्र आह्वान भएको सूचना अधिकारी साहले बताउनुभयो ।

गत आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा मात्रै डुडुवा सिँचाइ प्रणालीअन्तर्गत करिब नौ दशमलव पाँच किलोमिटर, पश्चिम नहर तर्फका शाखा, उपशाखा तथा प्रशाखा गरी नौ किलोमिटर, पूर्वी नहरतर्फका शाखा, उपशाखा तथा प्रशाखा गरी नौ दशमलव पाँच किलोमिटर नहर निर्माण, सिञ्चित क्षेत्र बचाउ तथा संरक्षण कार्य अन्तर्गत सात दशमलव पाँच किलोमिटर तटबन्ध निर्माण र पाँच दशमलव पाँच हेक्टर जमिन अधिग्रहण गरिएको छ ।

गत आर्थिक वर्षमा सिक्टा सिँचाइ आयोजनालाई विनियोजन भएको रु एक अर्ब ५७ करोडमध्ये रु एक अर्ब ४१ करोड करिब ८९ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हुँदा भौतिक प्रगति ९६ प्रतिशत बढी भएको सूचना अधिकारी साहले जानकारी दिनुभयो । आयोजनाको ५३ किलोमिटर पूर्वी मूल नहर निर्माण अधुरै छ ।

पूर्वी मूल नहरअन्तर्गत बाँधदेखि वैशागाउँ हुँदै करिब ३५ किलोमिटरसम्म नहर बनेको छ । तर नरैनापुर गाउँपालिका क्षेत्रमा निर्माण रोकिएको छ । आयोजनाका दुवै मूल नहरअन्तर्गत शाखा, उपशाखा र प्रशाखा नहर निर्माण पूरा नहुँदा किसानले आवश्यक परेका बेला बालिमा सिँचाइ गर्न नपाएको सिक्टा आयोजना जल उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष शालिकराम डाँगीले बताउनुभयो ।

भोटेकोशी बाढी ....

लिइरहनुभएको छ । फेला परेका शव र हराइरहेका हरुको नजिकको आफन्तको नमूना सङ्कलन गरेर डिएनए म्याचिङ गर्न ‘कम्बाइन डिएनए इन्डेक्स सिस्टम’ (कोडिस) सफ्टवेयर प्रयोगमा ल्याइएको छ । “मृतकको र आफन्तको डिएनए निकालेर सफ्टवेरमा हालेपछि

त्यसले ‘म्याचिङ’ गर्ने हो”, केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता काफ्लेले भन्नुभयो । कोडिस अन्तरराष्ट्रिय सफ्टवेयर हो । “यो सफ्टवेयरले मृतक र आफन्तको डिएनएको रिपोर्ट राखेपछि त्यो सिस्टमले ‘म्याचिङ’ भएको देखाउँछ”, उहाँले भन्नुभयो, “त्यसपछि सम्बन्धित व्यक्तिलाई आवश्यक कागजातका आधारमा उक्त शव निकालेर अन्तरराष्ट्रिय अभ्यास र कानुन बमोजिम हस्तान्तरण गर्छौं ।”

डिएनए परीक्षणका कामलाई जतिसक्दो चाँडो सम्पन्न गर्न प्रहरीका त्यससम्बन्धी सम्पूर्ण जनशक्ति परिचालित गरिएको छ । प्रहरीका सबै जनशक्तिलाई कुनै पनि बिदा नदिइ २४ सै घण्टा ड्युटीमा खटाइएको छ । “डिएनए प्रोफाइलिङमा स्वदेशी तथा विदेशी जनशक्तिको सहयोग लिइएको छ । विदेशी जनशक्ति पनि नेपालमा आएका छन्”, उहाँले भन्नुभयो । डिएनए खर्चिलो र समय लाग्ने परीक्षण हो । त्यसका लागि नेपाल सरकारले आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्था गरिदिएको छ । मृतकको शव फेला पर्नेक्रम बढिरहेको र आवश्यक उपकरण तथा जनशक्तिको अभावले प्रहरी लाई चुनौती दिइरहेको छ । सातै प्रदेशमा विधिविज्ञान प्रयोगशाला सञ्चालनमा ल्याउन सकिए अहिलेको चुनौती कम हुनेछ । नेपाल प्रहरी केन्द्रीय विधि विज्ञान प्रयोगशाला सामाखुशीका प्रमुख प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक योगबहादुर पाल बाढी प्रभावित क्षेत्रबाट सङ्कलित मृतक र आफन्तबाट सङ्कलित नमुना आउनेक्रम जारी रहेको बताउनुहुन्छ । “सङ्कलित नमुनालाई सुरक्षित भण्डारण गर्नुका साथै परीक्षण सम्बन्धी सम्पूर्ण मापदण्ड पूरा गरी डिएनए परीक्षणमा अहोरात्र खटिएर कार्य गरिरहेका छौं”, उहाँले भन्नुभयो । कुनै पनि व्यक्तिको पहिचान का साथै व्यक्तिहरू बीचको जैविक सम्बन्ध स्थापित गर्नका निमित्त डिएनए प्रोफाइलिङ सबैभन्दा प्रभावकारी साधनको रूपमा मानिन्छ ।

फेला परेका शव पहिचानका लागि प्रहरीले तीन उपाय अपनाएको छ । प्रहरी प्रवक्ता काफ्ले डिएनए परीक्षण, शवको औंठा छाप र फोटो भिडान गरेर शवको पहिचानको विधि अलम्बन गरिएको सुनाउनुहुन्छ । हराएका व्यक्ति र शवको फोटो भिडान गर्न प्रहरीले ‘डिजास्टर भिक्टिम आइडेन्टिफिकेसन’ सफ्टवेयरसमेत विकास गरेको छ । “केही शवको औंठाछाप निकालेका छौं, त्यसलाई प्राविधिक रूपान्तरण गरेर कहाँकहाँ हुन सक्छन् भनेर खोजी गरिरहेका छौं”, उहाँले भन्नु भयो । औंठाछाप ‘भेरिफाइड’ गर्न प्रहरीले राष्ट्रिय परिचयपत्रलगायत को प्रणालीबाट जैविक विवरण लिइएको छ । यो विधिलाई कम खर्चिलो र छरितो मानिएको छ ।

नेपाल-चीन सहकार्यमा जोड

काठमाडौं । पूर्वप्रधानमन्त्री झलनाथ खनालले विश्वव्यापी तापमान वृद्धिसँगै हिमालय क्षेत्र गम्भीर रुपमा प्रभावित भइरहेको उल्लेख गर्दै सीमापार जोखिम न्यूनीकरणमा नेपाल र चीनबीच सहकार्य आवश्यक रहेको बताउनुभएको छ ।

‘फाउण्डेसन फर पिस, डेभलपमेन्ट एण्ड सोसलिजम’ द्वारा शनिबार आयोजित ‘काष्ठमण्डप डायलग’को तेस्रो शृङ्खलालाई सम्बोधन गर्दै उहाँले हिमाली क्षेत्रका जोखिम न्यूनीकरण गर्न क्षेत्रीय तथा विश्वव्यापी सहकार्य अपरिहार्य रहेको बताउनुभयो ।

“भोटेकोशी विपद् नेपालका लागि राष्ट्रिय समस्या वा नेपाल र चीनबीचको क्षेत्रीय मुद्दा मात्र होइन, यो लामो समयदेखि औद्योगिक राष्ट्रबाट भएको कार्बन उत्सर्जनका कारण उत्पन्न भएको विश्वव्यापी समस्या हो”, पूर्वप्रधानमन्त्री खनालले भन्नुभयो । उहाँले विश्वव्यापी तापक्रम वृद्धिमा योगदान नगण्य भए तापनि नेपालले जलवायु परिवर्तनका गम्भीर परिणाम भोगिरहेको बताउनुभयो । पूर्वप्रधानमन्त्री खनालले मौसम तथा बाढीसम्बन्धी सूचनाको प्रभावकारी आदानप्रदान, समन्वित विपद् पूर्वतयारी र अन्तरराष्ट्रिय जलवायु वित्तमा सहज पहुँच आवश्यक रहेको धारणा राख्नुभयो ।

रेल, सडक, सञ्चार तथा अन्य सीमापार पूर्वाधारलाई नेपालको विकास र आर्थिक एकीकरणका लागि अत्यन्त महत्वपूर्ण ठहऱ्याउँदै पूर्वप्रधानमन्त्री खनालले भौतिक तथा डिजिटल सम्पर्क विस्तारले नेपाल र चीनबीच व्यापार, पर्यटन, लगानी र जनस्तरीय सम्बन्ध बढाउन सहयोग पुगेको बताउनुभयो ।

नेपाली कम्युनिष्ट पार्टीका वरिष्ठ नेता खनालले विपद्का समयमा प्राविधिक तथा मानवीय सहायता उपलब्ध गराएकामा चीन सरकार प्रति आभार प्रकट गर्नुभयो । उहाँले चीनलाई समृद्धि र प्रतिकूलता दुवै अवस्थामा नेपालसँग उभिने भरपर्दो मित्रका रूपमा चित्रण गर्नुभयो ।

पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनामा ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्छः संयोजक दाहाल

प्रत्यूष समाचारदाता

धादिङ । नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा)का संयोजक पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले बाढी प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी व्यवस्थापनसँगै स्थायी पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनाको कामलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने बताउनुभएको छ ।

धादिङको गल्छीस्थित बाढी प्रभावित क्षेत्रको शनिबार स्थलगत अवलोकनपछि उहाँले बाढीबाट ठूलो मानविय तथा भौतिक क्षति भएको उल्लेख गर्दै अब पुनर्निर्माणको काम महत्वपूर्ण रहेको बताउनुभयो । “भौतिक क्षति ठूलै भएको छ । अब बाढी प्रभावितका लागि राहतसँगै अब अस्थायी र स्थायी पुनर्निर्माण तथा पुनःस्थापनाको काममा ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्छ”, उहाँले भन्नुभयो । संयोजक दाहालले विपद्पछि नेकपाले सुरुदेखि आफ्नोतर्फबाट पहल गर्दै आएको बताउनुभयो । बाढी आएलगत्तै पार्टीले प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार तथा राहतमा सक्रिय हुन आह्वान गरेको र त्यसपछि बैठक बसेर विपद्पछिको अवस्थाबारे छलफल गरिएको उहाँको भनाइ छ । विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अनुभव भएका पार्टी नेता गङ्गालाल तुलाधरको नेतृत्वमा कामको संयोजन गर्न समिति गठन गरिएको जानकारी दिँदै उहाँले पार्टीका नेता तथा कार्यकर्तालाई प्रभावित क्षेत्रमा परिचालन गरिएको बताउनुभयो ।

उहाँले बाढी प्रभावित क्षेत्रमा पार्टीको युवा सङ्गठन योङ कम्युनिष्ट लिग (वाइसीएल)ले गरेको कामको प्रशंसा गर्नुभयो । “हाम्रा युवाहरू, मुख्यतः वाइसीएलले यसपटक प्रभावित क्षेत्रमा गएर समन्वयात्मक काम गरेका छन्, म उहाँहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु”, दाहालले भन्नुभयो ।

जलविद्युत् आयोजनामा कार्यरतका आफन्त भन्छन् न सास भेट्यो न लास

रसुवा । जुम्लाको गुठीचौर गाउँपालिका-१ चोथ्राका सर्पसिंह महतारा २१६ मेगावाट क्षमताको माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनामा श्रमिकका रूपमा कार्यरत आफ्ना दुई जना भाइहरूको खोजीका लागि ११ दिनसम्म रसुवाको धुन्चे आसपासमा भौतारि रहनुभयो। उहाँ भदौ १३ गते नुवाकोटको त्रिशूलीबाट हिँडेर आफ्ना भाइहरूको खोजीका लागि रसुवाको सदरमुकाम धुन्चे पुग्नुभयो ।

तर, ११ दिनसम्म धुन्चे र माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनाको वरपर खोजी गर्दा पनि भाइहरू दिनेश महतारा र अङ्गद बुढाको कुनै पनि खबर प्राप्त नभएपछि महतारा निकै निराश हुनुहुन्छ । "एघार दिन रसुवा आसपासमा नै बसेर भाइहरूको खोजीमा जुटिरह्यौं। तर, कहीँकतै पनि आफ्नो भाइहरूको बारेमा खबर पाउन सकेनौं", उहाँले भन्नुभयो, "आफन्तको न सास भेट्यो न त लास । यो पीडाले मन निकै भक्कानिरहेको छ ।" आफन्त महताराले जलविद्युत् आयोजनाको सुरुङमार्ग बाट चिनियाँ नागरिकको उद्धार भएपछि हाम्रो आफन्त पनि सकुशल फर्किएलान् भन्ने आशा बढेपनि अहिले भने आफूमा निराशा छाएको बताउनुभयो। "सुरुङबाट चिनियाँ नागरिकको उद्धार भएपछि त हाम्रा भाइहरू पनि सकुशल भेटिएलान् भन्ने निकै आशावादी भएका थियौँ", उहाँले भन्नुभयो, "अब भाइहरू बाँचेर आउने आशा पनि मरिसक्यो । अब घरमा परिवारलाई के भन्ने होला ?" उहाँ मात्रै होइन, जुम्लाको पातारासी गाउँपालिकाबाट काली बहादुर बोहरा पनि आफ्नो भतिज कुमार बोहराको खोजीको लागि रसुवा आसपास क्षेत्रमा धेरै दिनसम्म भौतारिरहनुभयो। "हामी त भतिज कुमार पक्कै भेट्टिएलान् भनेर नै त्रिशूलीदेखि हिँडेर धुन्चेसम्म आइपुगेका थियौँ। एघार दिनसम्म यहाँ वरपर खोजी गर्दा पनि नभेट्टिएपछि अमिलो मन लिएर फर्किन बाध्य छौँ", उहाँले भन्नुभयो, "माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनाले अपेक्षाकृत ढङ्गले खोजी नगर्दा पनि आफन्तको न सास पायौँ न त लास नै ।"

बाढीपछि बेपत्ता भएका आफन्तहरूको खोजीका लागि रसुवा पुग्नुभएका महतारा र बोहरा आफन्तको कुनै पनि खबर नपाएपछि यही भदौ २५ गते नेपाली सेनाको हेलिकप्टरमार्फत त्रिशूली फर्किनु भएको छ । जुम्लाको पातारासी गाउँपालिका ४९ र गुठीचौर गाउँपालिकाका नौ गरी ५८ जना सम्पर्कविहीन भएका छन् । यी ५८ जना माथिल्लो त्रिशूली-ए जलविद्युत् आयोजनाबाट सम्पर्कविहीन भएका बोहराले बताउनुभयो । बेपतका परिवारले कम्पनीको तर्फबाट सम्पर्कविहीन भइरहेका कामदारको खोजीमा प्रभावकारी ढङ्गले काम हुन नसकेको गुनासो गरेका छन् ।

भोटेकोशी नदीमा यही भदौ १० गते गएको बाढीको कारणले २१६ मेगावाट क्षमताको माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनामा कार्यरत ५३८ जना कर्मचारी तथा श्रमिक सम्पर्क विहीन अझै पनि छन् । स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था नेपाल (इप्पान)का अनुसार सो आयोजना बाट ८७८ जना सकुशल उद्धार र सात जनाको शव भेट्टाइएको छ। इप्पानका अनुसार सम्पर्कविहीन हुनेमा नौ जना कोरियन नागरिक, ३४ चिनियाँ नागरिक र ५० भारतीय नागरिक र बाँकी सबै नेपाली नागरिक छन् । सो आयोजनामा कूल एक हजार ४३३ जना कार्यरत रहेका थिए । माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनाको प्रवर्द्धक कम्पनी नेपाल वाटर एण्ड इनर्जी डेभलपमेन्ट कम्पनी प्रालि हो । आयोजनाको मुख्य सिभिल संरचना निर्माणको ठेक्का पाएको सहायक ठेकेदार कम्पनी पावर चाइनाका तीन सय ८५ जना सम्पर्कविहीन भएका छन् । त्यसैगरी, हाइड्रो मेकानिकल तथा इलेक्टो मेकानिकल सहायक ठेकेदार एन्ड्रिज हाइड्रोका ९४ जना सम्पर्कविहीन रहेका छन् । नेपाल वाटर एण्ड इनर्जी डेभलपमेन्ट कम्पनी प्रालिका १५, परामर्शदाता कम्पनी जेड कन्सल्टका सात, मुख्य निर्माण ठेकेदार डुसानका तर्फबाट ५६ जना अहिलेसम्म पनि सम्पर्क विहीन रहेका इप्पानले जनाएको छ । जस अनुसार माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनाबाट भने ८७८ जनाको उद्धार गरिएको छ । यो आयोजना रसुवा जिल्लाको आमा छोदिङ्मो गाउँपालिका-१ हाकु क्षेत्र तथा उत्तरगया गाउँपालिका-१ मा निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको थियो ।

यो आयोजना २०८४ साउनभित्र निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो । कम्पनीका अनुसार बाढीले आयोजनाको निर्माण सम्पन्न हुन लागेको बाँधलगायतका संरचना (हेडवर्क्स) र कार्यालय तथा आवास क्षेत्र पूर्ण रूपमा बगाएको छ । बाढी आउनुअघि पूर्वसूचना जारी गरिएको भए पनि अत्यन्त छोटो समयमा ठूलो बाढी तथा लेदो आयोजनास्थलमा प्रवेश गरेका कारण निर्माणस्थल तथा कार्यालयमा कार्यरत अधिकांश कर्मचारी तथा श्रमिक सुरक्षित स्थानतर्फ जान नसकेको कम्पनीले जनाएको छ ।

नेपाल प्रहरीको अस्थायी अस्पताल सञ्चालनमा

त्रिशूली । भोटेकोशी नदीमा आएको बाढीपश्चात् उत्पन्न हुनसक्ने स्वास्थ्य समस्यालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल प्रहरी अस्पताल महाराजगञ्जले नुवाकोटमा पाँच शैयाको अस्थायी फिल्ड अस्पताल सञ्चालन मा ल्याएको छ ।

त्रिशूली नदीको बाढीले त्रिशूली अस्पतालसँगको सम्पर्क विच्छेद भइरहेको समयमा बाढी पश्चात् फैलन सक्ने रोगको सङ्क्रमण नियन्त्रणलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल प्रहरीले पाँच श्ययाको लेभल-१ अस्पताल विदुरमा सञ्चालमा ल्याएको हो ।

अस्पतालबाट विशेषज्ञ चिकित्सकमार्फत चौबिसै घण्टा आकस्मिक सेवासहित बहिरङ्ग (ओपिडी), वार्ड, प्रयोगशाला, औषधिलगायत सुविधा आम सर्व साधारणले निःशुल्क पाउने व्यवस्था मिलाएको प्रहरी अस्पतालमा कार्यरत प्रहरी नायब महानिरीक्षक दामोदर पौडेलले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार भोटेकोशी हुँदा त्रिशूली नदीमा आएको बाढीका कारण मानवीय र पशुचौपाय क्षति पश्चात् फैलनसक्ने सङ्क्रमण जन्य रोग नियन्त्रणलाई केन्द्रित गर्दै फिल्ड अस्पताल सञ्चालनमा ल्याइएको हो । "बाढीपछि उत्पन्न हुन सक्ने स्वास्थ्य समस्यालाई दृष्टिगत गर्दै स्वास्थ्य उपचारका लागि प्रहरीले विशेषज्ञ जनशक्ति, आवश्यक यन्त्र-उपकरणसहित औषधि सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराएको छ", प्रहरी नायब महानिरीक्षक पौडेलले भन्नुभयो, "बाढीले पुल बगाएकाले त्रिशूली अस्पतालको सेवा लिन रसुवा, नुवाकोट तथा त्रिशूलीका बासिन्दा लाई कठिनाइ भइरहेको छ ।

स्वास्थ्यमा सानो समस्या देखिए उपचार गराउन अन्यत्र जिल्ला जानुपर्ने बाध्यता बनेकाले विशेषज्ञसहितको सेवा उपलब्ध गराउन विदुरमा फिल्ड अस्पताल सञ्चालन गरिएको हो ।" विपद् पछिको अवस्था (पोष्ट डिजास्टर म्यानेजमेन्ट)मा सरुवा जन्य रोगको सङ्क्रमणको जोखिम उच्च रहेकाले सावधानी अपनाउन अपिल गरिएको छ । मानसिक स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्या लाई पहिचान गरेर उपचार गर्नु प्रमुख चुनौती भएकाले मनोपरामर्शसहितको स्वास्थ्य सेवालाई प्रहरीको फिल्ड अस्पतालले प्राथमिकता दिएको छ ।

होल्डिङ सेन्टरको बसाइँमा फरक-फरक बस्तीका बासिन्दा एकैठाउँमा भेला हुँदा रोगको सक्रमण फैलन सक्ने भएकाले सावधानी अपनाउनका लागि स्वास्थ्यकर्मीमार्फत सचेत गराउँदै आइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटका प्रमुख एवं प्रहरी उपरीक्षक विपिन रेग्मीले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार शव र सिनुको दुर्गन्ध, प्रदूषित पानी, प्रतिकूल मौसमका कारण हैजा फैलने जोखिम रहेकाले त्यसलाई केन्द्रित गरेर प्रहरीको फिल्ड अस्पतालमा विशेषज्ञ चिकित्सक र आवश्यक औषधि उपलब्ध समेत गराइएको छ ।

"विपद पश्चात्को समयमा प्रभावित लाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्या प्रमुख चुनौती मानिन्छ", प्रहरी उपरीक्षक रेग्मीले भन्नुभयो, "स्वास्थ्य सम्बन्धी देखिएका शारीरिक समस्या मात्र नभई उनीहरुको मानसिक अवस्था मा पुगेको अज्ञात प्रभावलाई नजिकबाट बुझेर समस्यालाई समाधान गराउन अस्पतालले जोड दिनेछ ।"

भोटेकोशी हुँदै त्रिशूली नदीमा आएको बाढीको कारण हराइरहेका व्यक्ति तथा भेट्टिएका बेवारिसे शव पहिचान गर्न प्रहरीले फिल्ड अस्पतालको परिसरमा डिएनए परीक्षण सेवा पनि सञ्चालनमा ल्याएको छ । बाढीमा परेर हराएका व्यक्तिको परिवारको सदस्यको नमूना सङ्कलन गर्न नेपाल प्रहरीले यसअघि काठमाडौं पुग्नुपर्ने बाध्यता हटाई विदुरमा सम्पर्क केन्द्र सञ्चालनमा ल्याएको हो । बाढीमा परेर परिवारका सदस्य हराइरहेको भएमा डिएनए उपलब्ध गराउन सम्बन्धित परिवारलाई प्रहरीले अनुरोध गरेको छ ।

धादिङको परेवाटार-मास्टार सडकमा एकतर्फी यातायात सञ्चालन

प्रत्यूष समाचारदाता

धादिङबेशी । भदौःभोटेकोशी बाढीले फुर्के खोलाको पुल बगाएपछि धादिङबेसी पुग्ने वैकल्पिक मार्गका रूपमा प्रयोगमा ल्याइएको परेवाटार-मास्टार सडकमा शनिबार देखि समय निर्धारण गरी एकतर्फी सवारीसाधन सञ्चालनको प्रबन्ध भएको छ ।

सडक साँघुरो भएकाले दुवैतर्फबाट एकै समयमा सवारी सञ्चालन गर्दा आवागमन व्यवस्थापनमा कठिनाइ भएपछि जिल्ला प्रशासन कार्यालयले निश्चित समय तोकेर एकतर्फी यातायातका साधन सञ्चालनको व्यवस्था गरेको हो ।

प्रशासनका अनुसार बिहान ६:०० बजेदेखि दिउँसो १२:०० बजेसम्म गल्छी-मास्टारबाट परेवाटार हुँदै धादिङबेंसीतर्फ आउने सवारीसाधन सञ्चालन हुनेछन् । धादिङबेंसीतर्फ आउने सवारीसाधनले दिउँसो १२:०० बजेभित्र मास्टारको पुल पार गरिसक्नुपर्नेछ ।

यसैगरी, दिउँसो १:०० देखि साँझ ७:०० बजेसम्म धादिङबेंसीबाट परेवाटार हुँदै मास्टार-गल्छीतर्फ जाने सवारीसाधन सञ्चालन हुनेछन् । गल्छीतर्फ जाने सवारीले साँझ ७:०० बजेभित्र परेवाटार पार गरिसक्नुपर्ने छ । तोकिएको समयअनुसार सवारी सञ्चालन भइरहेको समयमा धादिङबेंसीबाट सुनौलाबजार, फोस्रेटार र केउरिनी हुँदै गल्छीतर्फ आवतजावत गर्न सकिनेछ ।

बाढीका कारण विभिन्न बैंकका १७ वटा शाखा प्रभावित

काठमाडौँ । रसुवाको भोटेकोशीमा यही भदौ १० गते आएको बाढीका कारण १२ वटा बैंकका १७ वटा शाखा प्रभावित भएका छन् । राष्ट्रिय योजना आयोग र राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले तयार पारेको द्रुत क्षति र आवश्यकता मूल्याङ्कन (आर डिएनए) प्रतिवेदन अनुसार रु ७२ दशमलव चार करोड बराबरको क्षति भएको छ ।

जसमध्ये सबैभन्दा बढी कृषि विकास बैंकमा भएको छ । बैंकको एउटा शाखा रु ६५ करोड क्षति भएको छ । प्राधिकरणका अनुसार सिटिजन बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु एक करोड ५६ लाखको क्षति भएको छ ।

ग्लोबल आइएमई बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ११ लाखको क्षति भएको छ । हिमालय बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ७५ लाखको क्षति भएको छ । लक्ष्मी सनराइज बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु एक करोड १२ लाखको क्षति भएको छ ।

माछापुच्छ्रे बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ७५ लाख तथा नबिल बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ६३ लाखको क्षति भएको छ । एनआइसी एसिया बैंकका तीन वटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ८८ लाख र नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंकका तीन वटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ४० लाखको क्षति भएको छ । त्यसैगरी एनएमबी बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु चार लाखको क्षति भएको छ । प्रभु बैंकका दुई वटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ५३ लाखको क्षति भएको छ भने सानिमा बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ६३ लाखको क्षति भएको छ । प्रतिवेदनअनुसार बाढी प्रभावित क्षेत्रमा बैंक तथा वित्तीय सेवामा क्षति पुगेको छ । नुवाकोटको विदुर नगरपालिकामा बैंकका चार वटा शाखामा रु ६७ करोड १३ लाखको क्षति भएको छ । रसुवाको गोसाइकुण्ड गाउँ पालिका मा ११ वटा शाखामा रु चार करोड २३ लाख, रसुवाकै कालिका गाउँपालिकामा एउटा शाखामा रु २८ लाख, सोही जिल्लाको उत्तर गयामा एउटा बैंकको एउटा शाखा प्रभावित हुँदा रु ७५ लाखको क्षति भएको छ ।

उक्त रकमबाहेक पनि छुट्टै रु १९ करोड ५९ लाख क्षति भएको देखिएको छ । प्रतिवेदनअनुसार नुवाकोटको विदुरमा रु छ करोड ४० लाख, रसुवाको गोसाइँकुण्डमा रु नौ करोड ५३ लााख, कालिका गाउँपालिकामा रु ७९ लाख र उत्तरगया गाउँपालिकामा रु तीन करोड २३ लाखको क्षति भएको छ ।

नागरिकमैत्रीः सार्वजनिक सेवा

- सेवाग्राहीप्रति सम्मान, शिष्टता र समान व्यवहार गरौं,
- छिटो, सरल, पारदर्शी र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गरौं,
- सेवासम्बन्धी सूचना, प्रक्रिया र शुल्क स्पष्ट रूपमा उपलब्ध गराऔं,
- प्रविधिमैत्री तथा डिजिटल सेवाको प्रभावकारी उपयोग गरौं,
- सेवाग्राहीका गुनासा, सुझाव र प्रतिक्रियालाई सम्बोधन गरौं,
- सुशासन, इमानदारीता, जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वलाई आत्मसात् गरौं,
- सार्वजनिक सेवालाई विश्वासयोग्य, पहुँचयोग्य र नागरिकेद्रित बनाऔं ।

सेवाग्राहीको सन्तुष्टि नै सार्वजनिक सेवाको सफलता हो ।

नेपाल सरकार,
विज्ञापन वोर्ड

प्रत्युष नेटवर्क प्रा.लि द्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित
कार्यालयःनीलकण्ठ न.पा-३, सुगमटोल, धादिङबेसी, कार्यालय फोन ०१०-५२१४३०, ०१०-५९०४३०
सम्पादक : रमेश अधिकारी, Email : pratyushdainik@gmail.com,Website:epratyush.com